

Yangın tazminatının gelir vergisinden istisna olup olmadığı

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84098128-120[29-2022/1]-584773
Tarih	08.12.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-84098128-120[29-2022/1]-584773

08.12.2023

Konu : Yangın tazminatının gelir vergisinden istisna olup olmadığı

İlgi :

İlgide kayıtlı yazınız ve özelge talep formunuzda, Genel Müdürlüğünüz taşra teşkilatı kadro ve pozisyonlarında bulunan personellerden, orman yangınlarına müdahale esnasında kullanılan hava vasıtalarında (uçak-helikopter) yangın söndürme faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla fiilen görev

yapanlara, her uçuş günü için (1000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda 01.04.2022-30.11.2022 tarihleri arasında, ayda 10 uçuşu geçmemek üzere döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere tazminat ödemesi yapıldığı ve bu ödemeler üzerinden gelir vergisi kesildiği belirtilerek, Gelir Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi gereğince Kurumunuzda çalışan orman mühendisi, orman muhafaza memuru ve diğer sınıftaki personeller için yapılan uçuş tazminatı ödemesinden gelir vergisi kesilip kesilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ücretin tarifi" 61 inci maddesinde, *"Ücret işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun "Teşvik ikramiye ve mükafatları" başlıklı 29 uncu maddesinde, *" Teşvik gayesiyle verilen aşağıda yazılı ikramiye ve mükafatlar Gelir Vergisi'nden müstesnadır:*

...

2. Subay, astsubay, erbaş ve erlere ve ordu hizmetinde bulunan sivil makinistlere, uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler ve zamlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren personele fiilen uçuş hizmetleri ve kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan müesseselerde denizaltına dalış yapanlara fiilen dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan aynı mahiyetteki ödemeler;" hükmüne yer verilmiştir.

Konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalara, 306 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer verilmiş olup, anılan Tebliğin 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasında, *"(6) 193 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci*

fıkrasının (2) numaralı bendinde yapılan düzenlemeye göre, subay, astsubay, erbaş ve erlere ve ordu hizmetinde bulunan sivil makinistlere, uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler ve zamlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren personele fiilen uçuş hizmetleri ve kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan müesseselerde denizaltına dalış yapanlara fiilen dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan aynı mahiyetteki ödemelere ilişkin istisna uygulaması önceden olduğu şekilde devam etmektedir." açıklaması yer almaktadır.

Diğer taraftan 2/6//2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Pilot Lisans Yönetmeliğinde (SHY-1), uçak, helikopter, planör, balon, hava gemisi ve çok hafif hava aracı kategorilerindeki hava araçlarında pilot olarak faaliyette bulunacak kişilerin lisans, yetki, yetkilendirme ve sertifika ve sertifika almalarına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş bulunmaktadır. Söz konusu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (p) bendine göre, uçuş ekibi üyesi, uçuş süresince bir hava aracının operasyonu için gerekli olan görevleri yerine getirmekten sorumlu, Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılmış kişileri ifade etmektedir.

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmesinin "Tarım ve Ormancılık Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" başlıklı 9 uncu Bölümün "Yangın tazminatı" başlıklı 2 nci maddesinde ise "(1) 28/2/1985 tarihli ve 3160 sayılı Kanun hükümlerine göre ödeme yapılanlar hariç olmak üzere, Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı kadro ve pozisyonlarında bulunan personelden, orman yangınlarına müdahale esnasında kullanılan hava vasıtalarında yangın söndürme faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla fiilen görev yapanlara her uçuş günü için (1000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere tazminat ödenir. Bu şekilde bir ayda yapılacak ödeme tutarı (10000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan hava aracının sevk ve idaresiyle görevli Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından pilot lisansı sahipli pilotlar ile adı geçen Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılmış ve uçuş esnasında görevli uçuş ekibi üyelerine fiilen uçuş hizmetleri dolayısıyla ödenen tazminatların Gelir Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Ancak, 01.04.2022- 30.11.2022 tarihleri arasında orman yangınlarına müdahale edecek araçlarda (Uçak-Helikopter) idareyi temsilen görevlendirilen mühendis, orman muhafaza memuru ve diğer personele 6. Dönem Toplu Sözleşmesine göre ödenen yangın tazminatının Gelir Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026